

TABELA A WSKAZANIA TERAPEUTYCZNE DLA ARTEMISIA VULGARIS (ANTYK – XVI w.)

NOMENKLATURA MEDYCyny NIEHOLISTYCZNEJ (głównie EBM**)

AUTOR TYTUŁ DATA WYDANIA / DATA DRUKU	NAZWA ROŚLINY			GŁOWA PSYCHIKA	KLATKA PIERSIOWA SERCE	ŻOŁĄDEK			WĄTROBA	JELITA	NERKI PĘCHERZ MOCZOWY	DOLEGLIWOŚCI KOBIECE	ZASTOSOWANIA ZEWNĘTRZNE	INNE	
ANTYK <i>Corpus Hippocraticum</i> (V–IV w. p.n.e.)	ARTEMISIA (3 gatunki)	A vulgaris?, A.absinthium?, A. abrotanum? Nazwa Artemisia w nawiązaniu do <i>Artemis Eileithyia</i> – greckiej bogini kobiet i uzdrowień. Dzieło składa się z ponad 60 tekstów medycznych z różnych szkół, zebranych przez różnych autorów w III w. p.n.e. w <i>Corpus Hippocraticum</i> , spisanych w Aleksandrii.													
Pedanius Dioskurides <i>De materia medica</i> (ok. 60 r.)	ARTEMISIA (długa lista nazw różnych ludów tamtej epoki) możliwa: – <i>A. campestris</i> – <i>A. arborescens</i>										Infekcje dróg moczowych Kamica mocz.	– Stymulacja krwawienia miesięcznego (emmenagogum) – Działanie oczyszczające w połogu – Działanie poronne Stany zapalne macicy	Nasiadówki Okłady łonowe	Globulki (na dolegliwości kobiece)	
Pliniusz Starszy (23–79 r.) <i>Naturalis historia</i>	– ARTEMISIA – Parthenis – Botrys – Ambrosia				„dychawicz- ność” (kaszel) (gruźlica?)						Kamienie w pęch. mocz. Parcie na mocz (stranguria)	Emmenagogum Wzmaganie oczyszczających krwawień pologowych Działanie poronne	Okłady podudzi Tuberkulidy, (guzy) skóry, okłady na podbrzusze	Zmęczenie podróжных, Do picia Wywar (dekokt), „ <i>Elelisphakos</i> ” – „cudowna roślina” – szalwia Korzeń – silne działanie poronne	
Galen z Pergamonu (130–200 r.) <i>De simplicium medicamentorum temperamentis ac facultatibus</i>	ARTEMISIA dwa gatunki										Kamienie nerkowe Infekcje dróg moczowych	Choroby kobiecych dróg rodnych		Systematyczna patologia humoralna jako galenowa wersja medycyny, Farmacja galenowa	
Pseudo-Apuleius (123–170) <i>De herbarum virtutibus</i> (Herbarius) (IV w.)	ARTEMISIA długa lista synonimów z rejonu M. Śródziemnego przypisana grupom etnicznym tego rejonu					„ <i>Dolorem intestinorum sedat</i> ” Łagodzi bóle wewnętrzności						Okłady na podudzia przeciw bólom (maść)	TONIKUM (ZEWNĘTRZNE!) Właściwości magiczne: „ <i>przegania demony</i> ” / „ <i>ode złego</i> ”		
Izydor z Sewilli (560–636 r.) <i>Etymologiae (sive origines) libri XX</i> (623 r.?)	ARTEMISIA													To źródło opisane jest w „ <i>Gart der Gesundheit</i> ”, 1485 r. U Izydora brak wskazań medycznych, tylko etymologia wymieniona w XVII księdze <i>De Rebus Rusticis</i>	
ŚREDNIOWIECZE MEDYCYNĄ KLASZTORNA <i>Lorscher Arzneibuch</i> (790–795 r.)	– Beifuß – Wermuth					OKŁADY NA PĘPEK					Parcie na mocz Kamica moczowa		– maść – owrządzenia podudzi (siarka) – podagra – ergotyzm (niedokrwienie) – bóle miejscowe – maść z piołunem – bóle bioder, – leczenie ran – pasożyty na głowie	Redukcja kosztów leków wino, ptasie guano + owczy nawóz Gorączka trzydniowa (MA-LARIA) Ukąszenie skorpiona Moszcz olejowy na okłady całego ciała, skoki ciśnienia – 3 dni doustnie	
Walahfrid Strabo (808–849 r.) <i>Liber de cultura hortorum (Hortulus)</i> poemat dydaktyczny	– Wermut (<i>A. absinthium</i>) – Eberraute (<i>A. abrotanum</i>) <i>HERBARUM MATER</i>													Nie posiada własnego rozdziału. Opisana w rozdziale: „Wermut”. Księga opisuje prawdziwy ogród (istniejący do dzisiaj).	
Odo Magdunensis <i>Macer floridus</i> (1070) <i>De viribus herbarum</i> poemat dydaktyczny	ARTEMISIA				„ <i>Serce i piers uleczą</i> ”				Ikteritia		Działanie diuretyczne Kamienie w nerkach i pęcherzu	Emmenagogum Działanie poronne „ <i>Guzy macicy</i> ” (mięśniakowatość macicy? / Uterus myomatosus?)	Maść ze smalcem „ <i>na guzy nakładać</i> ”	 właściwości magiczne analgetyk w przypadku nietolerancji opium, ugryzienia zwierząt łodyga / korzeń – jako amulet	
Matthaeus Platearius <i>De simplicibus medicinis Circa instans</i> (ok. 1150 r.)	ARTEMISIA			Hemi-cranium „ <i>Ból na pół głowy i na ból czołowy</i> ”		„ <i>Ciało niewiasty</i> ”							Emmenagogum	Proszek na hemoroidy (po ich uprzednim nacieciu), kąpiele, okłady, nasiadówki w dymie	Szkół z Salerno Syrup + wino, Czopki Nasiadówki w dymie
Hildegarda z Bingen (1098–1179 r.) <i>Physica</i> (1150–1160 r.) <i>Liber simplicis medicinae</i> (tytuł do XVI w.)	– Biboz					„chory żołądek”	„ <i>leczy chore wewnętrzności</i> ” „ <i>BÓLE OD JEDZENIA</i> ”							szkół z Salerno Nazwy roślin (ziół) i chorób po niemiecku Synody: 1130 r. (Clermont) i 1163 r. (Tours)	
OKRES ENCYKLOPEDYSTÓW Bartholomeus Anglicus <i>De proprietatibus rerum</i> (1250 r.)	ARTEMISIA			Bóle głowy jako odwar z winem							Dolegliwości od kamieni dróg moczowych	 Emmenagogum	Okłady na nogi (podudzia)	Radix + Folium (rozróżnienie) Właściwości magiczne Zmęczenie podróжных odwar z winiem	
Albertus Magnus (1193–1280 r.) <i>De vegetabilibus</i>	ARTEMISIA												Okłady na nogi (podudzia)	Zmęczenie podróжных	
Rufinus z Genuy (opat Tyrusu) <i>Liber de virtutibus herbarum et de compositionibus earum</i> (ok. 1288 r.)	ARTEMISIA Matricaria										Działanie moczopędne (diureticus)	dolegliwości menstruacyjne i pologowe (post partum)		Oslabienie i zmęczenie Powołania na innych autorów	
Konrad z Megenberg (1309–1374 r.) <i>Buch der Natur</i> (skrót)	ARTEMISIA – Beifuß (peipoz)												Okłady na nogi (podudzia)	Zmęczenie podróжных, krytyka czarnej magii, Encyklopedia WYDANA DRUKIEM	
RENEZANS PIERWSZE WYDRUKOWANE ZIELNIKI Johann Wonnecke von Kaub (1430–1503/04 r.) <i>Gart der Gesundheit</i> (1485 r.)	ARTHEMISIA <i>mater herbarum</i> – <i>Matricaria minor</i> wiele nazw greckich									Hemoroidy „ <i>przeciw exitura ani</i> ” (<i>Verbascum thapsus</i> L.)	„ <i>cierpienia od kamieni</i> ” Działanie moczopędne	Menstruacja Indukcja porodu Działanie poronne „ <i>Guz w macicy</i> ” Bezpłodność		„ <i>Dwa rodzaje: biała i czerwona na lodydze</i> ”, działanie magiczne, ugryzienia zwierząt, przecyzyszczająco ILUSTRACJE opisana w „Cap I”	
Adam Lonitzer (1528–1586 r.) <i>Naturalis historia</i> (1551 r.) Wydanie niemieckojęzyczne (1557 r.)	ARTEMISIA – Beyfuß = „bei-Fuß” (przy-stopie) – Bucken – Sonnenwendgürtel – Großer Rainfarn				Łagodzi kaszel Oczyszcza płuca					Wypadanie odbytu Hemoroidy	Kamica moczowa Dział. moczop. „ <i>oczyszcza nerki i pęcherz</i> ”	Emmenagogum Indukcja porodu Dział. poronne „ <i>Dolegl. niewiast</i> ”	Guzy i owrządzenia skóry Zmęczenie nóg	Ugryzienia zwierząt Destylaty / wskazówki co do czasu trwania terapii (7 dni / 40 dni)	
OJCOWIE BOTANIKI I) Otto Brunfels (1488–1534 r.) <i>Herbarum vivae eicones</i> (1530 r.) <i>Contrafeyt Kräuterbuch</i>	ARTEMISIA – Partenis – Beyfuss – Buck – Sonnenwendel – S. Johanniskraut			Działanie nasenne	Kaszel				Wypadanie odbytu				Gorące kąpiele Nasiadówki dymne	„ <i>Bylica jest biała i czerwona, obie równe sobie</i> ” Czopki dorektalne i dopochwowe Porost brody Zatrucia	
„ <i>Przez niewiasty czczona jako matka wszystkich ziół</i> ”															
II) Hieronimus Bock (Tragus) (1498–1554 r.) <i>New Kreütter Buch</i> (1539 r.)	ARTEMISIA – Beifuß – Bucken i wiele innych (ponad 20 nazw)				Kaszel Oczyszcza płuca (odwar)	Bóle żołądka (zewnątrz.)				„ <i>Bóle jelit</i> ” Wypadanie odbytu	Kamica moczowa Stranguria „ <i>czyści nerki i pęcherz</i> ”	Emmenagogum Działanie poronne	Kąpiele w parze Kąpiele napotne Czopki Plastry	Cały tekst w jęz. niemieckim Przyprawa do gęsi 2 gat.: czerwona + biała Niedowład kończyn ZEWN.!	
III) Leonhart Fuchs (1501–1556 r.) <i>De historia stirpium</i> (1542 r.) wersja niemiecka: <i>New Kreüterbuch</i> (1543 r.)	ARTEMISIA – St. Johannis Gürtel i wiele innych – Wrotycz pospolity / maruna – Indiańska goździczka										Kamica moczowa Zaburzenia w oddawaniu moczu	Działanie poronne Emmenagogum	Kąpiele gorące w parze Kąpiele napotne Czopki dopochwowe	Zmęczenie podróжных Ugryzienie zwierząt	